

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

De Perfectionibvs Moribvsqve Divinis Libri XIV

Lessius, Leonardus

Antverpiae, 1620

Cap. I. Deum esse immutabilem.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-46817](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-46817)

DE
PERFECTIONIBVS
MORIBVSQVE
DIVINIS
LIBER TERTIVS,
DE IMMVTABILITATE DEI.

CAPVT PRIMVM.

Deum esse immutabilem.

TERTIO loco occurrit *immutabilitas*. Hæc pendet ex infinitate & immensitate. Nam quâ immensus est, non potest moueri loco; quâ infinitus in toto genere entis, non potest ei vlla fieri accessio; completur enim omnia: & quia hæc omnia continet per essentiam, non potest quidquam perdere, sicut nec suam essentiam amittere. Est igitur prorsus immutabilis & substantia, & loco, & intelligentia, & affectu, & omni modo intrinseco. S. Thomas Dei immutabilitatem probat tribus rationibus. Primò, Quia Deus est purus actus, nihil habens admixtum potentialitatis; cum potentia imperfectionem dicat, & melius sit esse actu quàm potentia. quidquid autem mutatur, est aliquo modo in potentia ad id ad quod mutatur. Secundò, Quia est omnino simplex, & expers omnis compositionis. In eo autem quod mutatur, necessariò est aliqua compositio, dum successiuè res est sub diuersis terminis,

E 3 vno

vno recedente, & altero succedente. Tertio, Quia est infinitus, comprehendens in se omnem plenitudinem perfectionis.

Hanc immutabilitatem multis locis insinuat Scriptura. Numerorum 23. *Non est Deus quasi homo, ut mentiatur, nec ut filius hominis, ut mutetur.* Psal. 101. *Initio tu Domine terram fundasti, & opera manuum tuarum sunt caeli: ipsi peribunt, tu autem permanes, & omnes sicut vestimentum veterascent. Et sicut opertorium mutabis eos, & mutabuntur; tu autem idem ipse es, & anni tui non deficient. Idem es nempe quoad omnia quae in te sunt; nihil tibi accedit, nihil deperit; Malachia 3. *Ego Dominus, & non mutor.* id est, non sum mutabilis. Quae enim Deo tribuuntur, ~~non~~ accipienda sunt, de excellentiori modo exponi in Deo, quam in creaturis, à quibus accepta. Sic immortalitas in Deo significat omnimodam immutabilitatem. 1. ad Timoth. 1. *Regi saeculorum immortalis & invisibilis, soli Deo honor & gloria.* & cap. 6. *Qui solus habet immortalitatem, & lucem habitat inaccessibilem.* Iacobi 1. *Apud quem non est transmutatio, nec vicissitudinis obumbratio.**

Ex hac immutabilitate sequitur primo, Quidquid in tota aeternitate Deo posset accedere sapientiae, considerationis, consilij, amoris, gaudij, felicitatis, voluptatis, id totum ex omni aeternitate in eo fuisse simul collectum, & firmissimè in omnem aeternitatem in ipso per mansurum. Tanta enim in ipso est omnis boni plenitudo, ut nulla fingi possit accessio; tanta firmitas, ut nulla diminutio.

Sequitur secundo, Cum Deus mundum creat, cum res administrat, cum immutat, cum genus humanum delet, cum peccatores punit, cum tam multa, tam varia, tanta ut videtur sollicitudine per Prophetas loquitur, cum naturam nostram assumit, & homo esse incipit, cum per eam tam mirabilia & multiplicia operatur; cum tam graua patitur, cum crucifigitur, resurgit, ascendit in caelum, & Spiritum sanctum ad nos mittit; non ipse ullam vicissitudinem seu mutationem cogitationum, consiliorum aut voluntatum subit; non affectu vlllo nouo tangitur, sed annuo immutabilis in sua simplicissima identitate & primaeuo statu fixus supra omnia perseverat. Similiter & semel ante omnia saecula concepit & statuit omnia quae suis temporibus in lucem & existentiam sunt emeritura. Ex vi huius antiqui & aeterni decreti, omnia suis momentis promuntur.

Apud illum, ait S. August. l. 1. Conf. 6. cap. 6. *rerum omnium instabilium stant causa; & rerum omnium mutabilium immutabiles manent origi-*

Omnia in
Deo ab omni
aeternitate
perfectissime

origines, & omnium irrationabilium & temporalium sempiterna uiuunt rationes. & ut ait Boëtius,

— *immotus manens dat cuncta moueri.*

S. Prosper Sententia 145. *Aeterna & incommutabilis est voluntas eius, nec consilio alternante variatur: in qua simul est quidquid in rebus creandis vel ordinandis praecessit aut sequitur.* Eodem pertinent quae scribit D. August. l. 1. Confess. c. 4. *Immutabilis mutans omnia, numquam nouus, numquam uetus, innouans omnia, & in uoluptatem deducens superbos, & nesciunt, semper agens, semper quietus, colligens & non egens, portans & implens & protegens, creans & nutriens & perficiens. Quare cum nihil desit tibi, amas nec aestuas, rebus & securus, & non doles, irasceris & tranquillus es, opera mutas, nec mutas consilium, recipis quod inuenis, & numquam amittis; numquam inops, & gaudes lucris, numquam auarus, & suras exigis. Supererogatur tibi ut debeas, & quis habet aliquid non tuum? reddis debita nullus debens, donas debita nihil perdens, &c.*

6 Sequitur tertio, Omnem cogitationem, omne consilium, omnem uoluntatem, omnem amorem, omne odium, omnem complacentiam & displicentiam, omne gaudium, omnem felicitatem, omnis boni fruitionem, quae modo in Deo est, ab aeterno in ipso fuisse, & in omnem aeternitatem fore absque omni variatione, accessione, & imminutione. Unde ex mundi creatione, ex Angelorum & hominum obsequiis, cultu, honoribus, laudibus, nihil illi accedit felicitatis, nihil gaudij intrinsicus. Neque ipse haec fecit commodi aut solatij sui causa, sicut homo facit domum, & conquirat familiam & famulos: aut sicut Rex instituit regna, prouincias, ciuitates, ut potentiam suam augeat, rebus alienis & quae extra ipsum sunt, ad hoc adscitis: sed fecit ut affluentiam bonorum suorum communicaret, & quodque illorum, prout capax est, suarum diuitiarum particeps efficeret: sicut sol non illuminat aërem, ut sibi profit, sed ut rebus inferioribus bene sit.

7 Itaque etsi totus mundus periret, & omnes Angeli & homines aeternis poenis addicerentur, ipse nihil inde incommodi acciperet, sed aequè beatus in seipso, sibi ipse plenissimè sufficiens ad omnem uoluptatem & felicitatem, permaneret. Sicut si Monarcha totius orbis paruula aliqua uilla periret cum mancipiis aliquot, nihil inde sentiret damni aut inueneris. Hinc Job 35. dicitur: *Si peccaueris, quid ei nocebis? & si multiplicatae fuerint iniquitates tuae, quid facies contra eum? Porro si iussu egeris, quid donabis ei, aut quid de manu tua acci-*

Nihil decideret Deo, nisi omnia perirent.

accipiet? & Psalmo 15. *Dixi Domino, Deus meus es tu, quoniam bonorum meorum non eges.* Ratio est, Primò, quia cum ipse sit bonum infinitum, totum bonum creaturæ comparatione ipsius est instar nihili. Sap. 11. *Tamquam momentum statera, sic est ante te orbis terrarum, & tamquam gutta voris antelucani, quæ descendit in terram.*

Deinde, quia cum omnia in ipso sint eminentèr, nihil ipsi perire potest: etsi enim res in se pereant, manent tamen semper apud ipsum in eius sapientia & potentia, ubi non minus eas contemplatur & illis delectatur, quàm si foris existerent. Sic omnia possibile illi existunt & viuunt.

Ex quibus perspicuum est, Primò, neminem sibi debere blandiri quàm multum pro Deo fecerit, aut suis laboribus ei aliquod beneficium præstiterit. Nam præterquam quòd hæc & infinita alia Deo ex gratitudine debeamus, ipseque à nobis optimo iure posset exigere: omnia ista nihil ipsi profunt, sed nobis & proximis nostris. Secundò, frustra insanire eos, qui suis maledictis & blasphemis Deo nocere, merorem inferre, & de illo se vlcisci putant. Qui caput rupi illidit, non illam lædit, sed seipsum perimit. Quidquid in illum incommutabilem rectitudinem illisum fuerit, confringi necesse est. Omnis peccator dum legem illius violat, in illam impingit: quàm grauius se læserit, apparebit omnibus in die iudicij, singulis in morte.

CAPVT II.

*Libertatem arbitrij non officere immutabilitati,
nec contrà.*

Obiectio.

VIDERI possit obstare huic immutabilitati, quòd diuina natura ex se non sit determinata ad actus liberos, sed omnino indeterminata & indifferens, verbi gratia, ad volendum mundum hunc & nolendum. Si enim est indifferens, ergo accedente velle aut nolle, mutabitur, aliter enim nunc se habebit quàm antea: antea enim erat indifferens ad vtrumlibet, nunc verò est determinata ad alterum, verbi gratia, ad velle.

Responsio.

Sed hæc indeterminatio non obstat, quia in tota retrò æternitate, vel temporis imaginarij infinitate, non potest dari vllù instans, in quo dici possit, Nunc diuina voluntas ad velle hunc mundum est indeterminata. Quamdiu enim essentia diuina fuit, etiam diui-